

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BAİBÜEFD)

Bolu Abant İzzet Baysal University
Journal of Faculty of Education

2023, 23(1), 67-80. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2023.-1138685>

Tarihî Şahsiyetler Üzerinden Yabancılara Türkçe Öğretimi: Yunus Emre Örneği Teaching Turkish to Foreigners Through Historical Figures: Case of Yunus Emre

Nurettin KARTALIOĞLU¹

Geliş Tarihi (Received): 01.07.2022

Kabul Tarihi (Accepted): 16.01.2023

Yayın Tarihi (Published): 25.03.2023

Öz: Yunus Emre, Türk dili ve kültürü açısından büyük öneme sahip örnek şahsiyetlerden biridir ve 2021 yılı onun vefatının 700. yılı olması dolayısıyla "Yunus Emre ve Türkçe Yılı" olarak kabul edilmiştir. Bu kapsamda hem Türkiye’de hem de dünyada Yunus Emre’yi tanıtmak, onun öğretilerini anlamak ve anlatmak için çeşitli sergi, konferans, film gösterisi, şiir dinletisi gibi etkinlikler düzenlenmiştir. Bu çalışmada, Yunus Emre’nin, Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği ders kitaplarında ele alınma durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Çalışma kapsamında, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe ve Yedi İklim Türkçe öğretim setleri incelenmiştir. İncelenen Türkçe öğretim setlerinden sadece bir tanesinde Yunus Emre’den bahsedilmediği, diğer setlerde Yunus Emre ile ilgili toplam yedi farklı etkinliğe yer verildiği tespit edilmiştir. Bu etkinliklerde, Yunus Emre’nin hayatının ve öğretilerinin ele alındığı görülmüştür. Ayrıca bu etkinliklerden beşinin hem kültür aktarımı hem de dil öğretim etkinliği olarak hazırlandığı belirlenmiştir. Yunus Emre’ye yer verilen etkinliklere bakıldığında, bu etkinliklerin Türkçe öğretim setlerinin orta ve ileri seviyelerinde olduğu, başlangıç seviyesinde yer almadığı görülmektedir. Yunus Emre’nin anlatıldığı metinlerin tek bir türde olmadığı; mektup, biyografi, şiir, röportaj, sempozyum ve roman gibi çeşitli türlerin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yunus Emre, Yabancılara Türkçe Öğretimi, Kültür Aktarımı, Yunus Emre ve Türkçe Yılı, Yabancılara Türkçe Öğretim Setleri.

&

Abstract: Yunus Emre is one of the exemplary personalities of great importance in terms of Turkish language and culture, and 2021 has been accepted as the "Yunus Emre and Turkish year" due to the 700th anniversary of his death. In this context, various exhibitions, conferences, film performances, poetry recitals have been organized both in Turkey and in the world to introduce Yunus Emre and to understand and explain his teachings. In this study, it is aimed to determine the situation of Yunus Emre in the textbooks where Turkish is taught as a foreign language. In this study, document analysis was used in the analysis of the data. The universe of the study is book sets prepared for the teaching of Turkish as a foreign language; The sample consists of the widely used Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe (New Hittite Turkish for Foreigners), İstanbul Turkish for Foreigners Teaching Set, Gazi University TÖMER and Yedi İklim Turkish teaching sets. It was determined that Yunus Emre was not mentioned in only one of the Turkish teaching sets examined, and that a total of seven different activities related to Yunus Emre were included in the other sets. In these activities, it was seen that the life and teachings of Yunus Emre were discussed. In addition, it was determined that five of these activities were prepared as both cultural transfer and language teaching activities. When we look at the activities that include Yunus Emre, it is seen that these activities are at the intermediate and advanced levels of the Turkish teaching sets and not at the beginner level. The texts in which Yunus Emre is described are not of a single genre; It has been determined that various genres such as letters, biographies, poems, interviews, symposia, and novels are used.

Keywords: Yunus Emre, Teaching Turkish to Foreigners, Culture Transfer, Year of Yunus Emre and the Turkish, Turkish Teaching Sets to Foreigners.

Atıf/Cite as: Kartallıoğlu, N. (2023). Tarihî şahsiyetler üzerinden yabancılara Türkçe öğretimi: Yunus Emre örneği. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(1), 67-80. <https://dx.doi.org/10.17240/aibuefd.2023.-1138685>

İntihal-Plagiarizm/Etik-Ethic: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği, araştırma ve yayın etiğine uyulduğu teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and it has been confirmed that it is plagiarism-free and complies with research and publication ethics. <https://dergipark.org.tr/pub/ijaws>

Copyright © Published by Bolu Abant İzzet Baysal University, Since 2015 – Bolu

* (Gerekli ise) Bildiri ya da Tez olarak sunulmuşsa açıklama yapılabilir.

¹ Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi Nurettin KARTALIOĞLU, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, nurettinkartallioğlu@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3464-8716

1. GİRİŞ

Dil eğitiminde amaç, bireylerin dört temel dil becerisini etkili bir şekilde kullanmalarını sağlamaktır. Bu amaç sadece ana dili eğitiminde değil yabancı dil eğitiminde de geçerlidir. Başarılı bir dil eğitimi için, dört temel dil becerisinin öğretiminin yanında, toplumun gelenek ve görenekleri, yaşantı biçimleri, yeme içme alışkanlıkları, algıları, inançları ve öğrenilen dilin kalıp sözleri gibi birtakım kültürel değerlerin de kavratılması gerekmektedir. Çünkü ana dili eğitiminde bireyler, içinde doğdukları toplumun kültürel özelliklerini ailelerinden ve günlük hayattan edinirken yabancı dil olarak o dili öğrenenlerin, kültürü doğal yolla edinme imkânı pek bulunmamaktadır.

Sadece dil eğitiminde değil aynı zamanda insanların hayatında önemli bir yere sahip olan ve onların yaşamlarını şekillendiren kültür için Kaplan; “Kültür deyince ilk akla gelen şey dildir. Dil, millet denilen sosyal varlığı birleştiriyor. Onlar arasında duygu ve düşünce akımı vücuda getiriyor.” (2015, s. 28) ifadelerini kullanarak dil ve kültür arasındaki ilişkinin önemine dikkat çekmiştir. Gökalp ise “Millî kültür, halkın geleneklerinden, yapageldiği şeylerden, örflerinden, sözlü ve yazılı edebiyatından, dilinden, musikisinden, dininden, ahlakından, estetik ve ekonomik mahsullerinden ibarettir.” (1970, s. 104) diyerek millî kültürün insan hayatının her anında etkili olduğunu ifade etmiştir. Meriç (2020) de benzer şekilde kültürün insanları düşünüş, duyuş ve davranış tarzları bakımından ayrı bir topluluk hâline getirdiğini ve her milletin kendine özgü bir kültürü olduğunu belirtmiştir. Brown ise (1994) dil ve kültürün iç içe geçerek bir bütün olduğunu ve birbirinden ayrılamayacağını ifade etmiştir. Bu bakımdan diller, ait oldukları milletlerin kültürel geçmişinden etkilenerek o milletlere mensup kişilerin kolaylıkla anlayabileceği, diğer milletlere mensup kişilerin ise anlamakta zorlanabileceği birtakım kullanım biçimlerine sahiptir.

Bu durum, zaman zaman dil öğretiminde çeşitli zorluklar ortaya çıkarsa da Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni’nde, kültürel farkındalıkların dil öğretimini hızlandırabileceği ifade edilerek çok dilliliğin ve çok kültürlülüğün bir avantaj olduğu belirtilmektedir. Ayrıca hedef dille bağ kurulması adına, öğrencilere hedef dilin millî folklor unsurlarının öğretilmesinin gerektiği ifade edilmektedir. Böylelikle kültürlerarası farkındalığın, karşılıklı anlayışı ve sosyal uyumu artıracığı öngörülmektedir (CEFR, 2020). Aynı zamanda öğrencilerin çeşitli kültürel durumlarla karşılaşmasının iletişimde ve dil öğreniminde büyük fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

Teknolojide meydana gelen yeni gelişmelere karşın ders kitaplarının hâlâ hem ana dili hem de yabancı dil eğitiminde öğrencilerin en büyük yardımcılarından biri olduğu kabul edilmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin hedef dilin kültürü hakkında bilgi sahibi olabileceği kaynakların başında ders kitapları gelmektedir. Bu bağlamda, yabancı dil eğitimi için hazırlanan ders kitaplarının yalnızca dil becerilerini kazandırmayı hedeflememesi, aynı zamanda hedef dilin kültürü hakkında da öğrencilerin dili içselleştirerek öğrenmesini sağlayacak çeşitli kültürel bilgiler vermesi, dil eğitiminin daha etkili olmasını sağlayacaktır. Etkili bir yabancı dil eğitimi için öğrencilerin, hedef dilin değerleri, kültürü ve folkloru hakkında bilgi sahibi olmaları gerekmektedir (Yüce & Koçer, 2014). “Yeni bir dil, aynı zamanda yeni bir kültürle de tanışma süreci olarak kabul edilebilir. Hedef dili konuşan topluma ait değerler, inançlar, alışkanlıklar, dünyaya bakış açısı dile yansır” (Fişekçioğlu 2021, s. 116). Bu sebeple hedef dilin kültürüyle ilgili yeterli bilgi aktarılmadan sadece dil bilgisi yapıları ve dil becerilerinin öğretimi şeklinde başarılı bir dil eğitiminden söz edilemez. Nitekim Aksan (1995); bazen dildeki bir sözcüğün, o milletin düşünce, davranış ve gelenekleri hakkında önemli fikir verebileceğini ifade ederek kültürün dil öğretimindeki önemine dikkat çekmiştir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği ders kitaplarında kullanılan metinler, kültür aktarımı açısından son derece önemlidir. Öğrenciler metinler aracılığıyla Türk kültürüne ilişkin çeşitli bilgiler elde edebilirler (Çetinoğlu & Güllülü, 2018). Özdemir (2013), Türk kültür ürünlerinin yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılmamasının, zengin bir kaynaktan yoksun kalma anlamına geleceğini ifade etmiştir. Bu bakımdan kullanılacak metinlerin dilimizin güzelliğini ortaya koyması, öğrencilerin günlük hayatta işlerine yaraması

ve kültürümüz hakkında bilgi vermesi gerekmektedir (Demir & Açık, 2011). Ayrıca kullanılacak metinlerde, Türk kültürünün önemli temsilcilerine yer verilmesi, bu kişilerin hayat hikâyeleri, eserleri ve Türk kültürü açısından önemleri hakkında bilgiler verilmesi, Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin Türkçe ve Türk kültürü arasındaki ilişkiyi daha iyi anlamalarını sağlayacaktır.

Yabancı öğrencilere tanıtılacak bu temsilcilerden biri, 1240?-1320? yılları arasında yaşadığı düşünülen Yunus Emre'dir. Ahmet Yesevi geleneğinden gelen Yunus Emre, şiirlerinde tasavvufi öğretilere yer vermiştir (Boz, 2021). Onun şiirleri incelendiğinde yaşadığı devirde var olan dili çok iyi bir şekilde kullandığı ve herkesin anlayabileceği bir şekilde yazdığı görülmektedir (Kaymaz, 2015). En zor kavramları bile halkın anlayabileceği bir şekilde ifade ederek şiirlerinde derinlik ve sadeliği birleştirmiştir (Kaplan, 2015). Öyle ki aradan yüzyıllar geçmesine rağmen Yunus Emre'nin bu kadar çok sevilmesi ve şiirlerinin hâlâ sevilerek okunması halkın dilini kullanmasından kaynaklanmaktadır. Nitekim Peyami Safa da bu sebeple Yunus Emre için; "Üç zamanın, geçmişin, bugünün ve geleceğin şairidir." (1999, s. 10) demiştir.

Yunus Emre'nin şiirlerinde insanlara adaleti, sevgiyi, iyiliği, güzelliği, barışı, dostluğu ve bunlar gibi nice yüce öğretiyi tavsiye ettiği görülmektedir. Bunlar sadece Yunus'un yaşadığı devirde değil, insanoğlu var olduğu müddetçe önemini kaybetmeyecek, bütün insanların sahip olması gereken yüksek özelliklerdir. Kaplan (2015), Yunus Emre'nin fikirlerinin Türk milletinin asırlardır sahip olduğu dünya görüşünün bir ifadesi olduğunu belirtmiştir. Gölpinarlı ise "Yunus'a göre en büyük savaş, en üstün hac, en makbul kulluk, gönül yapmaktır; en yüce iş, gönül alçaklığıdır." (2011, s. 373) diyerek Yunus Emre'nin insana verdiği değeri ortaya koymuştur.

30 Ocak 2021 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan genelge ile 2021 yılının "Yunus Emre ve Türkçe Yılı" olarak kabul edilmesi, vefatının üzerinden 700 yıl gibi uzun bir süre geçmiş olmasına rağmen Yunus Emre'nin Türk dili ve kültürü noktasındaki değerinin göstergesidir. Yunus Emre'ye atfedilen bu değer, genelgede; "Yunus Emre; şiirlerinde insan ve doğa sevgisi, hoşgörü, kardeşlik ve barış kavramlarını en duru Türkçe ile işlemiş ve bu şiirlerle din, dil ve ırk ayrımı gözetmeksizin tüm insanlığa seslenmiştir. Yunus 'yetmiş iki millete bir göz ile bakmak' ilkesi ve evrensel insanî değerler üzerine inşa edilmiş felsefesiyle dünya hümanizmine katkılar sağlayarak insanları ortak değerler etrafında birleştiren, çağının çok ötesinde bir şair olmayı başarmıştır." cümleleriyle verilir.

Dünyaya, dava için değil mana için geldiğini (Tatçı, 2009) ifade eden Yunus; insanoğluna sevgiyi, dostluğu, adaleti, barışı, aşkı, temizliği öğütlemiştir. İnsanlar arasında din, dil, ırk ayrımı yapmadan bütün insanları bir tutacak seviyeye ulaşmıştır. Yunus, günümüz insanını yüz yıllar öncesinden sevgiye, dostluğa, barışa, iyiliğe çağırmaktadır. Böyle önemli bir değerın sadece ülkemizin sınırları içerisinde kalmaması, bütün insanlığa tanıtılması Türk dili ve kültürünün önemini de ortaya çıkaracaktır. Ayrıca Ortak Çerçeve Metni'nde de vurgulanan kültürler arası etkileşim ile dünya barışına bir katkı sağlamak için de Yunus Emre'nin Türkçe öğretimi kitaplarında yer alıp yer almadığı önemli görülmüş ve bu sebeple çalışmada, Yunus Emre'nin Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği ders kitaplarında ele alınma durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. İncelenen kitaplarda Yunus Emre'yle ilgili etkinliklere ne sıklıkta yer verilmiştir?
2. Bu etkinliklerin içeriği ve mahiyeti nedir?
3. Bu etkinliklerde Yunus Emre ne şekilde ele alınmaktadır?

2. YÖNTEM

Bu başlık altında araştırmannın deseni, veri toplama ve veri analizi sürecine dair bilgiler sunulmuştur.

2.1. Araştırma deseni

Bu araştırma süreci nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizine göre planlanmıştır. Doküman analizi yazılı, görsel malzemelerin araştırmacı tarafından incelenmesi olarak açıklanmaktadır (Sönmez ve Alacapınar, 2019). Bu noktada belli bir amaca dönük olarak kaynakları bulma, okuma, not alma ve değerlendirme süreci olduğu da belirtilmelidir (Karasar, 2005). Bu amaca yönelik seçilen yabancılar Türkçe öğretim setlerindeki Yunus Emre ile ilgili materyaller toplanmıştır. Toplanan bu materyaller araştırmannın amacı doğrultusunda incelenerek, elde edilen veriler analiz edilmiştir.

2.2. Doküman setleri

Araştırmannın amacı doğrultusunda yabancılar Türkçe öğretim setleri incelenmiştir. İncelenen setlerin Türkiye’de yaygın olarak kullanılan setler olması (Ömeroğlu, 2016; Sallabaş & Gökentürk, 2018) kriteri esas alınmıştır. Buna göre araştırmada, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe ve Yedi İklim Türkçe öğretim setleri incelenmiştir.

2.3. Verilerin toplanması ve analizi

Araştırma kapsamında yapılan analizlerde öncelikle, belirlenen Türkçe öğretim setlerinde (A1, A2, B1, B2, C1, C2) Yunus Emre’ye yer verilme durumu tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu inceleme sonunda Yunus Emre’ye yer verilen setlerde, Yunus Emre’nin yer aldığı etkinlikler incelenerek Türk kültürü ve dil eğitimi bağlamında değerlendirilmiştir.

Bilindiği gibi Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde pek çok dil öğretim seti kullanılmaktadır. Bu setlerden en bilinenleri Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti, Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe ve Yedi İklim Türkçe setleridir. Bunlar dışında başka setler de bulunmakla birlikte bu çalışma kapsamında hem yaygın kullanım hem de kolay ulaşılabilir olması bakımından belirtilen dil öğretim setleri seçilmiştir. Dokümanlar elde edildikten sonra orijinal kaynak oldukları ve herhangi bir eksik kısım olmadığı teyit edilmiştir. Araştırmacı dokümanların kullanılabilir olduğu kanısına vardıldıktan sonra içerik analizi kısmına geçilmiştir. Bu aşamada Yunus Emre’yle ilgili metinler araştırma soruları çerçevesinde değerlendirilmeye çalışılmıştır. Araştırmannın amacı doğrultusunda, seçilen kitaplarda Yunus Emre’yi konu veya araç edinen etkinliklerin hangi beceriye yönelik olduğu, bu etkinliklere hangi düzeyde yer verildiği, seçilen metnin otantik olup olmadığı, metnin zorluğunun düzeye uygun olup olmadığı, bu etkinlikle yazarların amacının ne olduğu (kültür aktarımı, beceri geliştirme, söz varlığı kazandırma...) değerlendirilmeye çalışılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Yabancılar Türkçe Öğretim Setlerinde Yunus Emre’ye Yer Verilme Sıklığına İlişkin Bulgular

Bu bölümde Türkçe öğretim setlerinde Yunus Emre’ye yer verilme sıklığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda, Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe, Yedi İklim Türkçe, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe ve Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe öğretim setlerinin A1, A2, B1, B2, C1 ve C2 seviyeleri incelenmiştir. Öğretim setleri ile ilgili ulaşılan bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.

Yabancılara Türkçe Öğretim Setlerinde Yunus Emre'yi Konu Edinen Etkinlik Sayıları

Yabancılara Türkçe Öğretim Seti	Seviye					
	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe	-	-	-	-	-	-
İstanbul Yabancılar İçin Türkçe	-	-	-	-	1	-
Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe	-	-	1	-	-	-
Yedi İklim Türkçe	-	-	-	-	2	3

Tablo 1 incelendiğinde, Yeni Hitit Türkçe Öğretim Setinde Yunus Emre'ye yer verilmediği görülmektedir. Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe'nin Türkçe Öğretim Setinde B1 seviyesinde "Yunus Emre'ye Mektup" adlı 1 etkinlik; İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Setinde C1+ seviyesinde "Yunus Emre" adlı 1 etkinlik; Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 seviyesinde "Gönül İnsanı Yunus Emre" ve yine aynı kitapta "Yunus Emre Sempozyumu" adlı toplam 2 etkinliğe yer verilmiştir. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 seviyesinde ise "Bir Roman Okudum Hayatım Değişti", "Bir Ben Vardır Benden İçeri" ve "Değerlendirme" olmak üzere 3 farklı etkinlikte Yunus Emre'ye yer verildiği tespit edilmiştir.

3.2. Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe B1 Ders Kitabı'ndaki "Yunus Emre'ye Mektup" Adlı Metne İlişkin Bulgular

Dil öğretiminde orta seviye olarak adlandırılan B1 kitabındaki "Yunus Emre'ye Mektup" adlı metinde, Emre adlı bir öğrencinin Yunus Emre'ye yazdığı mektuba yer verilmiştir. Mektubun sahibi, babasının Yunus Emre'ye duyduğu sevgiden dolayı kendisine bu ismi verdiğini ve bu vesileyle Yunus Emre'yle olan bağının daha doğduğu günden itibaren başladığını ifade etmiş gerek ev gerekse okul ortamında büyüklerinden Yunus Emre'nin öğretilerini içselleştirerek onun yolundan gittiğini belirtmiştir. Mektubun devamında, Yunus Emre denilince akla gelen sevgi konusu ele alınmıştır. Türk kültüründe Yunus isminin, evrensel bir değer olan sevgiyle özdeşleştiği belirtilmiştir. Yunus'un insanlara karşılıksız sevgiyi öğrettiği ve dünyanın buna her zamankinden daha fazla ihtiyacı olduğu anlatılmıştır. Yunus Emre'yle özdeşleşen bu hayat felsefesi, parçada hem "Yaratılanı sev, Yaratana'dan ötürü..." ifadesinde olduğu gibi doğrudan hem de "Evrendeki her canlıyı karşılıksız sevmeyi, doğruluğun en kıymetli hazine olduğunu, incinsen de incitmemeyi senden öğrendim.", "Bize en kıymetli bilginin 'kişinin kendisini bilmek' olduğunu öğrettin." cümlelerinde olduğu gibi dolaylı şekilde aktarılmıştır.

B1 seviyesine yönelik hazırlanan bu metinde kullanılan kelimelerin ve anlatımın öğrencilerin seviyelerine de uygun olduğu görülmektedir. Türk kültür ve edebiyatını tanıtan "Anadolu, mezar, miras, şair, mısra, dergâh ve hazine" gibi kelimelere yer verilerek bu kelimelerin öğrencilere öğretimi amaçlanmıştır. Bunun yanında bir cümle de olsa doğrudan alıntı yapılarak Yunus'un temel düşüncesinin yansıtılmaya çalışılması dikkati çekmektedir. Ayrıca toplum tarafından sevilen ve beğenilen kişilerin isimlerinin yeni doğan bebeklere verilmesi, Türk kültüründe böylelikle bebeklerin de ismini aldıkları kişilerin özelliklerine sahip olma temennisi öğrencilere sezdirilmektedir. Bunun yanında Yunus Emre'nin hayatında çok önemli bir yere sahip olan Tapduk Emre'den de bahsedilmiştir. "Yunus Emre'ye Mektup" adlı metni öğrencilerin daha iyi anlamasını sağlamak amacıyla; okuma-anlama, doğru-yanlış, konuşma ve yazma çalışmalarına yer verilmiştir. Böylelikle Türk kültürüne ait öğeler Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere temel dil becerilerinin gelişimini destekleyecek bir şekilde aktarılmaktadır.

"Yunus Emre'ye Mektup" adlı metin, bir dil öğretim etkinliği olmasının yanı sıra aynı zamanda kültürel unsurların aktarımına yönelik kavramlar da barındırmaktadır. B1 seviyesindeki öğrencilere yönelik hazırlanan metin, mektup türünde hazırlanmıştır. Teknolojik gelişmeler karşısında geçmişteki önemini kaybetmesi ve eskisi kadar fazla kullanılmamasına rağmen mektup türüne yer verilmesi önemlidir. Yazma

etkinliği olarak da öğrencilerden hayatta olmayan ünlü birine benzer bir şekilde mektup yazmaları istenmiştir. Böylelikle öğrencilere mektup türünün öğretimi de öngörülmüştür.

3.3. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti C1+ Kitabı'ndaki "Yunus Emre" Adlı Metne İlişkin Bulgular

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ kitabında her ünitenin sonunda "Medeniyetimize Yön Verenler" bölümü bulunmaktadır. Bu bölümde, Türk ve İslam kültürü için önemli şahsiyetlerin hayatlarının ve eserlerinin tanıtımı amaçlanmıştır. Böylelikle Türkçe öğrenen yabancı öğrencilere Türk edebiyatı ve Türk kültürü hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır. Bu bölümler dil öğretim etkinliği olarak düzenlenmemiş, serbest okuma etkinliği olarak düzenlenmiştir.

"Medeniyetimize Yön Verenler" bölümlerinden bir tanesinde de Yunus Emre'ye yer verilmiştir. Bu metinde Yunus Emre'nin dinî-tasavvufi edebiyatın en önemli temsilcisi olduğu belirtilmiş, görüşlerinden dolayı evrensel bir kişiliğe dönüştüğü anlatılmıştır. Ayrıca Yunus Emre'nin derin ifade gücü ve kullandığı dil bakımından ayrı bir yere sahip olduğu belirtilerek şiirlerinden örnekler verilmiştir. Yunus Peygamber kıssası verilerek Yunus Peygamberin bir balığın karnında günlerce kalması pişmanlık göz yaşları dökmesi, çile çekmesi ve sonunda aydınlığa kavuşmasının anlatıldığı kıssa ile Yunus Emre'nin Tapduk Emre'nin yanından ayrılması çile çekmesi, pişmanlık yaşaması ve tekrar Tapduk Emre'nin yanına gelmesiyle huzura ermesi olayı ilişkilendirilmiştir. Böylelikle toplum için önemli kişilerin hayatlarının bir bölümünde sıkıntı yaşamaları ve sıkıntıların onların olgunlaşmaları açısından önemine değinilmiştir.

C1+ seviyesi öğrencilerine yönelik hazırlanan metinde kullanılan kelimelerin bu seviye öğrencileri için uygun olduğu görülmüştür. Ayrıca dinî-tasavvufi Türk edebiyatında sıklıkla kullanılan "çile, intisab, dergâh, tasavvuf, irşâd, sofi, derviş, eren, elhamdülillah" gibi kelimelere yer verilerek öğrencilerin bu kelimeleri öğrenmeleri amaçlanmıştır. Metnin bilgilendirici özellikte olması dikkat çekmektedir. Bunun yanında "Tapduğun tapusunda kul olduk kapusunda / Yunus miskin çiğ idik piştik Elhamdülillâh" ve Bir garip öldü diyeler / Üç günden sonra duyalar / Soğuk su ile yuyalar / Şöyle garip bencileyin" şeklinde doğrudan alıntılarının daha fazla olması da önemli bir fark olarak göze çarpmaktadır.

3.4. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim C1 Kitabı'ndaki "Gönül İnsanı Yunus Emre" Adlı Metne İlişkin Bulgular

Yedi İklim C1 Kitabı'ndaki "Gönül İnsanı Yunus Emre" adlı metinde Yunus Emre'nin kısa bir biyografisine yer verilmiştir. Daha sonra Yunus Emre'deki sevgi anlayışı ön plana çıkarılarak, Yunus Emre'nin dil, din, ırk ayrımı yapmadan bütün insanlığa büyük bir sevgi beslediği vurgulanmıştır. Bu sevginin kaynağının Allah'a duyduğu sevgi olduğu belirtilmiştir. Yunus Emre'nin öğretilerinin öğrencilere daha iyi sezdirilmesi amacıyla sevgi, aşk ve kişinin kendini bilmesi gibi Yunus'un felsefesini ifade eden şiirlerine yer verilmiştir. Dört başlık altında verilen dört dördlük şöyledir:

Aşk

Dağa düşer kül eyler
Gönüllere yol eyler
Sultanları kul eyler
Hikmetli nesnedir aşk

Sevelim sevilelim

Gelin tanış olalım,
İşi kolay kılalım
Sevelim sevilelim,
Dünya kimseye kalmaz

Kendini Bilmek

İlim ilim bilmektir,
İlim kendin bilmektir,
Sen kendini bilmezsin,
Ya nice okumaktır.

Aşksız gönül

İşitin ey yarenler
Aşk bir güneşe benzer
Aşk olmayan gönül
Sanki bir taşa benzer

Metinde yer alan şiirlerde sevgi, aşk, kardeşlik, bilgi gibi Yunus'un en önemli öğretileri olan aynı zamanda bütün insanlığın ihtiyacı olan evrensel konulara yer verilmiştir. Böylelikle öğrenciler, Yunus'un sade bir dille oluşturduğu şiirlerinde de onun öğretilerini görmektedirler. Bugün bütün insanlar için çok önemli olan bu öğretilerin Yunus sayesinde Türk kültüründe yüzyıllardır yer alması ve bu durumun Türkçe öğrenen yabancı öğrencilere bu şekilde etkinliklerle anlatılması Türk kültürünün zenginliğinin ve derinliğinin anlaşılması açısından çok önemlidir. Metin, serbest okuma metni olarak hazırlandığı için herhangi bir dil öğretim etkinliği bulunmamaktadır. Ancak Yunus'un öğretilerini başarılı bir şekilde işlemesi bakımından Türkçe öğrenen yabancı öğrencilere kültür aktarımı açısından önemlidir. Bölümde hem bilgilendirici hem de şiir metinlerinin verilmesi önemli bir özelliktir. Böylelikle öğrenciler farklı metin türleri üzerinden Yunus Emre hakkında bilgi sahibi olmaktadır.

3.5. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim C1 Kitabı'ndaki "Yunus Emre Sempozyumu" Adlı Metne İlişkin Bulgular

"Yunus Emre Sempozyumu" adlı etkinlik, bir yazma çalışması olarak tasarlanmıştır. Bu etkinlikte Yunus Emre'nin temsili bir fotoğrafının bulunduğu bir sempozyum afişine yer verilmiştir. Afişte sempozyumla ilgili bilgiler bulunmaktadır. Daha sonra öğrencilere Yunus Emre ile ilgili şu dört konu başlığı verilmiştir: "Yunus Emre'nin Türk ve Dünya Edebiyatındaki Yeri, Yunus Emre'ye Göre Sözü Değeri, Yunus Emre ve İnsan Sevgisi, Yunus Emre'de Barış ve Mutluluk." Öğrencilerden verilen konulardan birini seçip bir bildiri hazırlamaları istenmiştir.

Bildiri konuları incelendiğinde Yunus Emre'nin hayatı, kişiliği ve öğretileriyle ilgili konuların ele alındığı görülmektedir. Öğrencilerin bu konularda bir yazı yazabilmesi için Yunus Emre hakkında ayrıntılı bir bilgiye sahip olmaları gerekmektedir. Bu etkinlikte öğrencilerden Yunus Emre hakkında ayrıntılı bir araştırma yapmaları istenerek Yunus Emre'yi öğrenmeleri sağlanmıştır. Ayrıca bu etkinliğin başarılı bir şekilde yapılabilmesi için öğrencilere sempozyum ve bildiri hakkında bilgiler verilmesi gerekmektedir. Böylelikle öğrenciler bu yazma etkinliğiyle birlikte Yunus Emre ve öğretileri, sempozyum ve bildiri hakkında çeşitli bilgiler elde etmiş olacaktır. Bu bölüm diğer setlerdeki benzer amaçtaki bölümlerden farklı olarak üretimi önceleyen yazma becerisi merkezinde kurgulanması bakımından dikkat çekmektedir.

3.6. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Ders Kitabı Değerlendirme Bölümüne İlişkin Bulgular

Yedi İklim C2 ders kitabında her ünitenin sonunda öğrencileri değerlendirmek amacıyla bölümler bulunmaktadır. Bu değerlendirme bölümlerinde bir okuma parçası ve parça ile ilgili çoktan seçmeli sorular yer almaktadır.

Bunlardan birinde Yunus Emre'nin yüzyıllar öncesinden seslenen, Türk milletinin yetiştirdiği en önemli tasavvuf şairlerinden biri olduğu ifade edilmiştir. Hayatı hakkında çeşitli bilgiler aktararak on ayrı yerde mezarı olduğu belirtilmiştir. Parçada Yunus'un dil mimarı, söz ustası, Türkçenin ses bayrağı, Hak aşığı ve

gönül dostu olduğu belirtilerek Türkçenin Yunus'la birlikte daha renkli, daha canlı ve halk zevkine uygun bir duruma geldiği vurgulanmıştır. Yunus'un şiirlerinin hangi devirde okunursa okunsun herkesi etkileyen bir yapıda olduğu söylenerek onun çağları aşan usta bir şair ve gönül adamı olduğu anlatılmıştır. Yunus'u hemen hemen her açıdan ele alan parçada Yunus'un hayatında çok büyük öneme sahip olan hocası Tapduk Emre'ye ve Yunus Emre'nin eserlerine de yer verilmiştir.

Ayrıca Yunus'un dünya kültür ve medeniyet tarihi açısından da çok önemli bir kişi olmasının yanında sadece yaşadığı devir açısından değil çağın ve gelecek yüzyılların da ışık kaynağı olduğu ifade edilmiştir. Öğretilerinden yola çıkarak Yunus'un amacının sevgi vasıtasıyla dünyadaki tüm insanların hem kendileriyle hem de evrenle kaynaşmalarını sağlamak olduğu anlatılmıştır.

Yunus'un en önemli öğretileri olan sevgi, kardeşlik ve iyi insan olma anlayışının yüzyıllar boyunca Türk kültüründe var olduğu ve bu öğretilerin sadece Türkler için değil aynı zamanda bütün dünya için çok önemli olduğu işlenmiştir. Böylece, Türkçe öğrenen yabancı öğrencilere, Yunus Emre'nin evrensel bir boyuta ulaştığı sezdirilmeye çalışılmıştır.

Yunus Emre üzerinden kültür aktarımının başarılı bir şekilde yapıldığı bu parça; "dil mimarı, söz ustası, ses bayrağı, Hak aşığı, gönül dostu, tasavvuf, eren, menkıbe, rivayet, intisap etmek, tekke, veli, türbe, merhale, devir" gibi kelimelere yer verilmesi ve bu kelimelerden bazılarının metin altı etkinlikleriyle daha iyi kavratması bakımından dikkat çekicidir. Bu sayede, Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler Türk düşünce yapısı ve Türk kültüründe bulunan bu kelimeleri edinmektedirler. Ayrıca metin altı sorularıyla Yunus Emre, öğrencilere ayrıntılı bir şekilde öğretilmeye çalışılmıştır.

3.7. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Ders Kitabı "Bir Roman Okudum Hayatım Değişti" Adlı Metne İlişkin Bulgular

"Bir Roman Okudum Hayatım Değişti" adlı etkinlikte Emine Işınsu ile edebiyat üzerine yapılan bir söyleşiye yer verilmiştir. Bu söyleşide Emine Işınsu'nun daha önce yazdığı eserlere değinilmekte ve Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri adlı romanın yazılma süreci hakkında bilgiler bulunmaktadır.

Yunus'un romanını yazmak için kırk yıl beklediğini ifade eden yazar bu durumu, Yunus'u anlatabilmek için gereken ruh dünyasına girememesine bağlamaktadır. Işınsu, bir gün arkadaşına Yunus'u yazmaya karar verdiğini ifade edince içinde derin sorumluluk ve büyük bir ağırlık hissettiğini söylemiştir. Aynı zamanda kararlı ve neşeli olduğunu belirterek Yunus'u bu ruh hâliyle yazdığını dile getirmiştir. Işınsu, Yunus sevgisinin kaynağının, annesi Halide Nusret Zorlutuna'nın çocukken kendisine okuduğu Yunus Emre şiirleri ile başladığını aktarmıştır. Ayrıca Türk insanındaki Yunus sevgisini, Yunus'un herkesin anlayabileceği bir şekilde duygu ve düşüncelerini içtenlikle anlatmasına bağlamaktadır. Bunun yanında yazar; Yunus'ta Allah'a, insana, tabiata karşı son derece samimi, dürüst, pırıl pırıl, şeffaf, tükenmeyen bir pınar gibi hayat kaynağı olan bir aşk terennümü olduğunu ve bunu analarımızın diliyle ifade ettiği için çok sevildiğini belirtmektedir.

Işınsu, romanında Yunus'u ulaşamaz bir kişi olarak değil de meziyetleriyle ve zaaflarıyla normal bir insan olarak ele aldığını ifade etmiştir. Bu durumu ise okurunda, "Yunus da sizin bizim gibi insandı, o hâlde ondaki hoşgörüye, ahlaka, sevgiye biz de sahip olabiliriz." anlayışını oluşturmak gayesiyle açıklamıştır. Söyleşinin sonunda Işınsu, Türk kültüründe ve fikir dünyasında iz bırakmış Ahmet Yesevi, Yunus Emre, Mevlâna gibi abide şahsiyetlerin romanlara yeterince konu olmadığını ve bu önemli şahsiyetlerin insanlara yeterince tanıtılmadığını söylemiştir.

C2 seviyesinde dinleme etkinliği olarak hazırlanan parça, söyleşi türündedir. Yunus Emre'yi farklı bir tür içerisinde anlatması yönüyle göze çarpar. Böylelikle öğrenciler dinleme etkinliği üzerinden söyleşi türünü de öğrenmektedirler. Dinleme metni olarak hazırlanan parça, öğrencilerin seviyelerine uygun bir tarzda hazırlanmıştır. Ayrıca dinleme metninden sonra parça ile ilgili çoktan seçmeli sorularla parçanın değerlendirilmesi ve daha iyi kavranması sağlanmaktadır. Metnin genelinde Yunus'un Allah'a, insana ve tabiata duyduğu sevgi işlenmiş; Türk kültüründe yer alan Yunusça sevmek anlayışı vurgulanmıştır.

Neticede Türkçe öğrenen yabancı öğrenciler bu dinleme etkinliği sayesinde Türk kültürünün önemli temsilcilerinden biri olan Yunus Emre'yi de öğrenmektedir.

3.8. Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 Ders Kitabı “Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri” Adlı Metne İlişkin Bulgular

Bu metinde, tasavvufun en önemli temsilcilerinden birinin Türk milletinin yetiştirdiği Yunus Emre olduğu ifade edildikten sonra Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri adlı romanda geçen olaylar kısaca anlatılmıştır. Romanın son bölümü olan Yunus'un pişman olup tekrar hocası Tapduk Emre'nin dergâhına gelmesinden itibaren gelişen olaylar metinde verilmiştir.

Metinde Yunus'un sevgi anlayışı, Yunus Emre'yi “Bizim Yunus” mertebesine ulaştıran aşkı, sabrı ve teslimiyeti çeşitli örneklerle etkileyici bir şekilde anlatılmıştır. Ayrıca metinde Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan, günlük hayatta sıkça kullanılan, ancak ders kitaplarında pek de yer almayan “aşk, teslimiyet, sabır, nefsinı yakıp kül etmek, tanış olmak, dergâh, kul olmak, elhamdülillah, seher vakti, hasretten yanmak, tekke, namaz, edep, selamlık, eren ve sultan” gibi Türk kültür hayatını yansıtan kelime ve kelime gruplarının yer aldığı belirlenmiştir. Bunun yanında “Tapduğun tapusunda kul olduk kapusunda / Yunus miskin çiğ idik piştik Elhamdülillâh” ve “Severim ben seni candan içeri / Yolum vardır bu erkândan içeri” gibi doğrudan Yunus'un sözleri verilerek, öğrencilerin orijinal metinle karşılaşmaları da sağlanmıştır. Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin bu kelime ve kelime gruplarıyla Yunus Emre sayesinde tanışması, öğrencilerin Türk kültürünü daha yakından tanımasını sağlarken aynı zamanda Yunus Emre'nin felsefesini öğrenmeleri açısından önemlidir.

Ayrıca metinden sonra metinle ilgili okuduğunu anlama sorularına yer verilmiştir. Böylelikle metin, öğrencilere daha iyi bir şekilde kavratılmaya çalışılmıştır. Ardından, konuşma ve yazma etkinliklerine yer verilerek öğrencilerin metinden öğrendikleriyle konuşma ve yazma çalışması yapmaları amaçlanmıştır. Nitekim metin, öğrencilere hem Türk kültürü ile ilgili bilgi vermekte hem de dil becerilerine yönelik çeşitli etkinlikleri barındırmaktadır.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Yabancı dil öğretiminin sadece dil bilgisi yapılarının verilmesinden ibaret bir alan olmadığı genel kabul görmüş bir olgudur. Alanın tarihine bakıldığında da dil öğretiminin ister istemez dil bilgisi dışına taşıdığı, hedef dilin kültürünün de aktarıldığı açıkça görülür. Bu itibarla Türkçe öğretimi kitaplarında da Türk kültürünün yansıtılması olağan hatta olması gereken bir durumdur. Kültür denilince sadece güncel değil geçmiş olay, kişi, düşünüş vs.yi yansıtan öğelerin de dâhil edilmesi gerektiği düşüncesine varmak gerekir. Bu noktada yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanan kitaplarda bu öğelerin bulunması gereklidir. Ayrıca Kolaç (2010), hayat görüşleri ve yaşayışlarıyla bütün insanlığa hitap eden Mevlâna, Hacı Bektaş Veli ve Yunus Emre'nin sevgi ve hoşgörü felsefelerinden yararlanılması gerektiğini ifade etmiştir. Böylelikle bu önemli şahsiyetleri öğrenen öğrencilerin Türk kültürü ile olan bağının daha da artacağını belirtmiştir.

Yunus Emre'nin, Türk kültür ve edebiyatının en önemli ve temel kişiliklerinden biri olduğu gerçeği sıklıkla dile getirilir. Fakat Yunus Emre bunun ötesinde Türk insanının içinde bulunan, beşerden insan olmaya doğru yöneltilmesi gereken aşk ve ahlak ateşini, yaşadığı zorlu hayatla yakmış ve insanın sevgiden ibaret olduğunu göstermiş müstesna bir insandır. Bu noktada Yunus ve eserleri sadece bir edebiyat malzemesi olarak bilim insanlarının değil aynı zamanda sıradan insanların da kendilerini inşa sürecinde örnek almaları gereken bir kişidir. Bu özellikleri dolayısıyla Yunus Emre'nin yabancı dil olarak Türk öğretimi sınıflarında verilmesi hem Türk kültürünün niteliğini yansıtması bakımından hem de insanlar ve toplumlar arası barışa katkı vermesi bakımından önem arz etmektedir. Sayılan nedenlerle de bu araştırmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere yönelik hazırlanan Türkçe öğretim setlerinde Yunus Emre'nin varlığı ve nasıl ele alındığı incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın neticesinde, sadece Yeni Hitit Türkçe Öğretim Setinde Yunus Emre'ye hiç yer verilmediği belirlenmiştir. Gazi Üniversitesi

TÖMER'in Türkçe Öğretim Setinde B1 seviyesinde "Yunus Emre'ye Mektup" adlı etkinliğe yer verilmiştir. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Setinde C1+ seviyesinde "Yunus Emre" adlı etkinliğe yer verilmiştir. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C1 seviyesinde "Gönül İnsanı Yunus Emre" ve yine aynı kitapta "Yunus Emre Sempozyumu" adlı etkinliklere yer verilmiştir. Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti C2 seviyesinde ise "Bir Roman Okudum Hayatım Değişti", "Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri" ve "Değerlendirme" olmak üzere üç farklı etkinlikte Yunus Emre'ye yer verildiği tespit edilmiştir.

Yunus Emre'ye yer verilen etkinliklere bakıldığında, bu etkinliklerin Türkçe öğretim setlerinin orta ve ileri seviyelerinde (B1, B2, C1, C2) olduğu, başlangıç seviyesinde (A1, A2) yer almadığı görülmektedir. Bu durum Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde (2020) belirtilen kültürel unsurların kullanımı ile uyum göstermektedir.

Yunus Emre'nin anlatıldığı metinlerin tek bir türde olmadığı; mektup, biyografi, şiir, röportaj, sempozyum ve roman gibi çeşitli türlerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Çeşitli anlatım türleriyle Yunus Emre'yi tanıtmayı hedefleyen bu yöntemle, öğrencilerin Yunus Emre'yi ve öğretilerini etkili bir şekilde öğrenmeleri amaçlanmıştır.

Metinler incelendiğinde, Yunus Emre'nin öğretileri olan sevgi, aşk, kardeşlik, temizlik, adalet, iyi insan olma, hoşgörü, dil, din, ırk ayrımı yapmadan bütün insanları bir görmek, doğru olmak gibi bugün bütün dünyanın ihtiyacı olan kavramlara çok sık yer verildiği görülmektedir. Bu durum hem Türk kültürünün Türkçe öğrenen yabancılar kavratılması hem de bu ulvi değerlerin Türk kültüründe yüz yıllardır yer aldığı gösterilmesi bakımından önemlidir.

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti C1+ Kitabı'ndaki "Yunus Emre" adlı metin ve Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim C1 Kitabı'ndaki "Gönül İnsanı Yunus Emre" adlı metin, serbest okuma parçası olarak hazırlanmıştır. Bu metinlerde herhangi bir dil öğretim etkinliği bulunmamaktadır. Diğer metinler ise hem öğrencilere Yunus Emre ve Türk kültürü hakkında bilgiler kazandırma hem de dil öğretim etkinliği oluşturma şeklinde düzenlenmiştir. Metinlerin sonunda öğrencilerin dil becerilerini geliştirmeye yönelik okuma, yazma, konuşma ve dinleme etkinlikleri bulunmaktadır. Böylelikle öğrenciler okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerilerini geliştirirken aynı zamanda Yunus Emre ve Türk kültürü hakkında da bilgi sahibi olmaktadır. Bu etkinliklerde dikkat çeken bir nokta ise daha çok okuma ve yazma becerilerinin öncelendiği; konuşma ve dinleme becerilerine yönelik etkinliklerine daha az yer verildiğidir.

Gazi Üniversitesi TÖMER Yabancılar İçin Türkçe ve İstanbul setlerinde birer metin olmasına karşılık, Yunus Emre Enstitüsü'nün hazırladığı Yedi İklim setinde Yunus'la ilgili 5 metin / etkinlik bulunmaktadır. Bu da Yunus Emre konusunun farklı becerilere yönelik etkinliklerle verilmesine bir imkân sağlamıştır. Nitekim Yunus bilgilendirici ve öyküleyici okuma metni, dinleme metni ve sempozyum üzerinden yazma etkinlikleri ile işlenmiştir. Bundan başka Yedi İklim setinde Yunus'tan doğrudan alıntılar da diğer setlerden fazla olduğu görülmektedir. Yedi İklim ve İstanbul setlerindeki metinlerde Yunus'u tarihî özellikleri merkezinde tanıtmaya yolu benimsenmişken Gazi Üniversitesi TÖMER Yabancılar İçin Türkçe metni, diğer metinlerin aksine günümüz ile geçmiş arasında bir karşılaştırma yaparak Yunus'u tanıtmıştır.

Yabancı öğrencilere Türkçe öğretme amacıyla hazırlanan setler üzerine yapılan incelemede, Türk kültüründe sıkça kullanılan ama ders kitaplarında pek yer almayan Türk kültürü ile ilgili kelimelerin, Yunus Emre ile ilgili metinlerde kullanıldığı görülmüştür. Öğrencilerin bu kelimelerin anlamlarını bilmeleri ve yeri geldiğinde bu kelimeleri günlük hayatta kullanmaları, iletişim becerilerini geliştirmeleri bakımından oldukça önemlidir. Böylelikle öğrenciler, hedef dilin kültürel yeterliliklerini kavrayarak o dili daha iyi anlayacak duyduğu ya da okuduğu kelimelerin ne anlama geldiğini, hangi durumlarda kullanıldığını kavrayarak etkili bir şekilde kullanacaktır (Demir & Açık, 2011).

Netice itibarıyla Türk kültür ve edebiyatının önemli temsilcilerinden Yunus Emre'ye hem Türk kültürünün tanıtımı hem de dil öğretim etkinliği olarak yabancılar Türkçe öğretim kitaplarında daha fazla yer verilmesi gerektiği söylenebilir. Böylelikle yüz yıllar öncesinden seslenen Yunus Emre'nin şahsında, Türk milletinin ne kadar köklü bir geçmişi ve düşünce yapısına sahip olduğu gösterilmiş olur.

Kaynakça/Reference

- Aksan, D. (1995). *Her yönüyle dil*. Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aslan, F. (Ed.). (2013). *İstanbul Yabancılar için Türkçe Ders Kitabı C1 / +*, İstanbul Kültür Sanat Basımevi,
- Barn, E., Çobanoğlu, Ş., Ateş, Ş., Balcı, M. & Özdemir, C. (Ed.). (2015). *Yedi İklim Türkçe Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti*. Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi.
- Boz, E. (2021). Yunus Emre Divanı'nın Kahire yazmasındaki, "Şimden Girü" redifli şiir üzerine. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi / 23*, Sayı: Yunus Emre ve Türkçe Özel Sayısı, 244- 254.
- Brown, H. D. (1994). *Principles of language learning and teaching (2nd. ed.)*. Prentice-Hall, Inc.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (4. Baskı). Pegem Akademi.
- Council of Europe (2020). *Common European framework of reference for languages: learning, teaching, assessment – Companion volume*, Council of Europe Publishing.
- Çetinoğlu, G. & Güllülü M. (2018). A2 seviyesi için hazırlanmış İstanbul Yabancılar Türkçe Öğretim Seti ve Yunus Emre Enstitüsünün Yedi İklim setinin kültürel aktarım açısından karşılaştırılması. *Turkish Studies*. 13(4), 321-344.
- Demir, A. & Açık, F. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürlerarası yaklaşım ve seçilecek metinlerde bulunması gereken özellikler. *TÜBAR*, (30), 51-72.
- Fişekçioğlu, A. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi. Köksal, D., Ulum, Ö.G. & Duruk, E. (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ve edebiyat metinleri içinde* (ss.115-133). Nobel Yayıncılık.
- Gökalg, Z. (1970). *Türkçülüğün esasları*. Milli Eğitim Basımevi.
- Gölpınarlı, A. (2011). *Yunus Emre hayatı ve bütün şiirleri*. Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Kaplan, M. (2015). *Yunus bir haber verir*. Dergâh Yayınları.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaymaz, Z. (2020). Eski Anadolu Türkçesi bağlamında Yunus Emre'nin eserlerindeki atasözlerine bir bakış. *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, (40), 101-119.
- Kolaç, E. (2010). Hacı Bektaş Veli, Mevlâna ve Yunus Felsefesiyle Türkçe Derslerinde Değerler ve Hoşgörü Eğitimi. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, (55), 193-208.
- Kurt, M. & Temur, N. (Ed.). (2015). *Yabancılar için Türkçe*, Gazi Üniversitesi Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- Meriç, C. (2020). *Kültürden irfana*. İletişim Yayınları.
- Ömeroğlu, E. (2016). *Yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarının incelenmesi*. [Doktora Tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Özdemir, C. (2013). Dil-kültür ilişkisi: Folklor ürünlerinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yeri ve işlevi. *Milli Folklor*, 25(97), 157-166.
- Resmî Gazete (2021). *2021 yılının Yunus Emre ve Türkçe yılı olarak kutlanması*, 30 Ocak 2021 Cumartesi, S. 31380. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2021/01/20210130-35.pdf>
- Safa, P. (1999). *Yazarlar, sanatçılar, meşhurlar*. Ötüken Neşriyat.
- Sönmez, V. & Alacapınar, F. G. (2019). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Tatçı, M. (2009). *Yine geldi aşk elçisi*. H Yayınları.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yüce, K. & Koçer, Ö. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde hedef kültür. A. Şahin (Ed), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, kuramlar, yaklaşımlar etkinlikler içinde* (ss. 479-490). Pegem Akademi Yayınları

EXTENDED ABSTRACT

1. INTRODUCTION

Yunus Emre is one of the exemplary personalities of immense importance in terms of Turkish language and culture, and 2021 has been accepted as the "Year of Yunus Emre and Turkish" due to the 700th anniversary of his death. In this context, various exhibitions, conferences, film shows, and poetry recitals were organized to introduce Yunus Emre both in Turkey and in the world, to understand and explain his teachings. Today, perhaps everyone needs Yunus Emre who 'sees seventy-two nations with one eye'. Yunus Emre regarded all people as equal and revealed in his works the purest form of unrequited love without discrimination between people based on religion, language, or race. Islam, Turkish mentality, and Turkish culture are of great importance in the formation of Yunus' views in this way. Yunus, who advised love, love, peace, righteousness, justice, cleanliness, tolerance and taking hearts in his poems, addressed not only the Anatolian geography but also the entire world with these universal teachings that are valid all over the world today. He has risen to a universal position by successfully using subjects in his poems that will not get old and lose their importance as long as the world exists. Yunus Emre's poems, which address all the beings around him in Turkish, reflect Turkish culture and nature; It is extremely important in terms of being the first developed examples of Turkish in the West. In this study, it is aimed to determine the status of Yunus Emre in textbooks where Turkish is taught as a foreign language.

2. METHOD

This study, which aims to determine whether Yunus Emre is included in the Turkish teaching kits to foreigners and if so, how it is managed, is qualitative research. Document analysis was used in the analysis of the data of the study. "Document review includes the analysis of written materials containing information about the facts and events intended to be investigated" (Yıldırım & Şimşek, 2016, s.189).

The universe of the study consists of book sets prepared for the teaching of Turkish as a foreign language, and the sample consists of the widely used New Hittite Turkish for Foreigners, Istanbul Turkish for Foreigners Teaching Set, Gazi University TÖMER and Yedi İklim Turkish teaching sets.

In the study, first, it was tried to determine the mention of Yunus Emre in the Turkish teaching sets (A1, A2, B1, B2, C1, C2) in the sample. As a result of the investigation, it was determined that Yunus Emre was not included in the New Hittite Turkish Teaching Set. "Letter to Yunus Emre" at B1 level in Gazi University TÖMER's Turkish Teaching Set; "Yunus Emre" at C1+ level in Istanbul Turkish Teaching Set for Foreigners; Yedi İklim Turkish Teaching Set C1 level "Gönül İnsanı Yunus Emre" (Man of Heart Yunus Emre) and "Yunus Emre Sempozyumu" in the same book are included. At the C2 level of the Yedi İklim Turkish Teaching Set, it was determined that Yunus Emre is included in three different activities as "Bir Roman Okudum Hayatım Changed" (I Read a Novel My Life Changed), "Bir Ben Vardır Bende Benden İçeri" (There is a me In from Me) and "Değerlendirme" (Evaluation). Later, the activities in which Yunus Emre took part were examined and evaluated in the context of Turkish culture and language education.

3. FINDINGS, DISCUSSION AND RESULTS

As a result of the research, it was determined that only Yunus Emre was not included in the New Hittite Turkish Teaching Set. Gazi University TÖMER's Turkish Teaching Set includes an event called "Letter to Yunus Emre" at B1 level. Istanbul Turkish for Foreigners Teaching Set includes an event called "Yunus Emre" at C1+ level. Yedi İklim Turkish Teaching Set C1 level "Gönül İnsanı Yunus Emre and "Yunus Emre

Sempozyumu" in the same book are included. At the C2 level of the Yedi İklim Turkish Teaching Set, it was determined that Yunus Emre was included in three different activities as "Bir Romani Okudum Hayatım Değişti", "Bir Ben Var Benden İçeri" and "Değerlendirme"

When we look at the activities in which Yunus Emre is included, it is seen that these activities are at the intermediate and advanced levels (B1, B2, C1, C2) of the Turkish teaching sets and not at the beginner level (A1, A2). This is in line with the use of cultural elements set out in the Common European Framework of Reference for Languages (2020).

The texts in which Yunus Emre is described are not of a single genre; It has been determined that various genres such as letters, biographies, poems, interviews, symposia and novels are used. With this method, which aims to introduce Yunus Emre with various types of expression, it is aimed for students to learn Yunus Emre and his teachings effectively.

When the texts are examined, it is seen that the concepts that the entire world needs today, such as love, love, brotherhood, cleanliness, justice, being a good person, tolerance, seeing all people without discrimination of language, religion, and race, and being true, which are the teachings of Yunus Emre, are frequently included. This situation is important both in terms of comprehending Turkish culture to foreigners learning Turkish and showing that these sublime values have been in Turkish culture for centuries.

In the examination of the sets prepared for the purpose of teaching Turkish to foreign students, it was found out that the words related to Turkish culture, which are frequently used in Turkish culture but not included in textbooks, are used in the texts related to Yunus Emre. It is particularly important for students to know the meanings of these words and to use these words in daily life, when necessary, to improve their communication skills.

As a result, it can be said that Yunus Emre, one of the important representatives of Turkish culture and literature, should be given more space in Turkish teaching books as both an introduction of Turkish culture and a language teaching activity. Thus, in the person of Yunus Emre who addressed from hundreds of years ago, it is shown how deep-rooted the Turkish nation has a deep-rooted history and mindset.

ARAŞTIRMANIN ETİK İZİNİ

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması gerektiği belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

ARAŞTIRMACILARIN KATKI ORANI

Araştırma tek yazarlı olduğu için yazarın katkı oranı %100'dür.

ÇATIŞMA BEYANI (CONFLICT OF INTEREST)

Araştırmada herhangi bir kişi ya da kurum ile finansal ya da kişisel yönden bağlantı yoktur. Herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.